

*Dr Stevan Šogorov, redovni profesor
Pravnog fakulteta u Novom Sadu*

PRAVNI STATUS SOPSTVENOG UDELA DRUŠTVA S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Sažetak: *U radu se razmatra pravni status sopstvenog udela društva s ograničenom odgovornošću uopšte, a posebno u pravu Republike Srbije. Sopstveni udeo i nakon sticanja od strane društva zadržava sva svojstva udela, što znači da i dalje postoje sva članska prava i obaveze po osnovu takvog udela. Ova prava i obaveze načelno miruju sve dok je udeo u režimu sopstvenog udela, ali se ponovo aktiviraju prenosom takvog udela na treće lice. Kroz analizu se ukazuje i na slabosti regulisanja statusa sopstvenog udela u Zakonu o privrednim društvima iz 2004. godine Republike Srbije.*

Ključne reči: *društvo s ograničenom odgovornošću, sopstveni udeo, imovinska prava i obaveze, upravljačka prava.*

1. Sopstveni udeo zadržava karakter udela

Sopstveni udeo društva s ograničenom odgovornošću, kao udeo koji je društvo steklo od nekog svog člana, zadržava karakter udela. Takav udeo nastavlja da pravno postoji kao udeo i nakon što ga je društvo steklo.¹ On ostaje i u rukama društva udeo sa svojom punom ekonomskom vrednošću, kojom društvo može raspolagati kao i sa svim svojim drugim imovinskim vrednostima.² Isto tako zbog sticanja sopstvenog udela od strane društva ne

¹ Upor. napr. Becksches Handbuch der GmbH, (izd. Müller, Welf - Hense, Burkhard) München 1995, s. 777.

² Roth, Günter –Altmeppen, Holger: GmbH, Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung, 3., neubearbeitete Auflage, München, 1997, s. 365.

dolazi do konfuzije. To znači da i sopstveni udeo predstavlja članstvo, tj. skup članskih prava i obaveza. Takav stav je praktično u teoriji nesporan. Od toga je, međutim, odvojeno pitanje mogućnosti efektivnog vršenja članskih prava i dejstva članskih obaveza po osnovu sopstvenog udela, o čemu postoje brojne kontroverze i otvorena pitanja.

Pošto sopstveni udeo zadržava karakter udela, tj. članstva (skupa članskih prava i obaveza) on ne prestaje konfuzijom. Konfuzijom bi mogao prestati samo kada bi sopstveni udeo predstavljao skup imovinskih potraživanja i dugovanja prema društvu, ali to kod udela u društvu nije slučaj. Udeo je skup imovinskih i upravljačkih članskih prava, a ne utuživih imovinskih potraživanja i dugovanja prema društvu, koja bi se konfuzijom mogla ugasiti.

Pošto sticanjem sopstvenog udela od strane društva takav udeo nastavlja da pravno postoji, moguće ga je kasnije ponovo otuđiti, prenošenjem na nekog drugog člana društva ili na treće lice. Ako bi prestao konfuzijom, bilo bi pravno neobjašnjivo kako je moguć njegov naknadni prenos sa društva na neko drugo lice (a to je nesporno i u praksi se redovno događa), ako bi udeo kao takav prethodno prestao konfuzijom.

Bilansno posmatrano, specifičnost sopstvenog udela je i u tome što se on evidentira u aktivni društva, budući da predstavlja imovinsku vrednost koja pripada samom društvu. Pri tome on u aktivni figurira sa kupovnom vrednošću (vrednošću po kojoj je stečen od strane društva) a ne sa nominalnom vrednošću.³

2. Jedan ili više sopstvenih udela društva?

Ako, međutim, društvo stekne dva ili više sopstvenih udela otvara se pitanje njihovog daljeg samostalnog postojanja. U pravnim sistemima u kojima jedan član može imati više udela u društvu s ograničenom odgovornošću, odgovor na ovo pitanje je jednostavan. Svaki udeo, stečen od strane bilo kog novog vlasnika, zadržava svoju pravnu samostalnost. To, naravno, važi i u slučaju da je više takvih samostalnih udela steklo samo društvo s ograničenom odgovornošću. Takva je napr. situacija u nemačkom pravu u kojem svaki član društva može imati više udela, pa po tom pravilu i samo društvo može imati više sopstvenih udela, kada ih punovažno stekne⁴

³ Baumbach, Adolf-Hueck Alfred, GmbH-Gesetz, Becksche Kurzkommentare 18., neubearbeitete Auflage, München, 1970, s 147.

⁴ V. u tom smislu se može navesti napr. stav Sudhoff-a (Sudhoff, Heinrich: Der Gesellschaftsvertrag der GmbH, München 1969, s. 282) koji glasi: „Der eigene Geschäftsanteil bleibt als solcher- trotz Erwerbes durch die GmbH-bestehen“ („sopstveni udeo ostaje da postoji kao takav, uprkos sticanju od strane društva s ograničenom odgovornošću“ – prevod S.Š.).

U našem pravu situacija je složenija. Prema opštem zakonskom pravilu (tzv. princip: jedan udeo jedan član) jedan član društva s ograničenom odgovornošću može imati samo jedan udeo tog društva.⁵ Ako neki član društva naknadno stekne nove udele, tako stečeni udeli se spajaju sa njegovim dotadašnjim udelom u jedan nov, jedinstven udeo.⁶ Drugim rečima član društva ne može imati više udela u društvu, bez obzira na koji način (upisom ili sticanjem u sekundarnom prometu) i u kom trenutku (pri osnivanju društva ili kasnije) je udele sticao.

Da li isto pravilo („jedan udeo jedan član“) važi i za sopstvene udele, tj i u slučaju sticanja više sopstvenih udela od strane društva? Eksplicitnog odgovora u zakonu nema. Jezičkim tumačenjem navedenih zakonskih normi problem bi se mogao svesti na problem kvalifikacije pojma „član“ društva. Naime, princip jedan udeo jedan član se zasniva na pretpostavci da udeo pripada nekom licu koje je član društva. Da li je, međutim, kod sopstvenog udela društvo s ograničenom odgovornošću član u sebi samom, kao svi ostali vlasnici udela, ili je naprotiv samo vlasnik udela, ali ne i član društva? Mišljenja oko ovog pitanja su u pravnoj teoriji podeljena. Prema jednom stavu društvo s ograničenom odgovornošću jeste vlasnik sopstvenog udela, ali ne i član u sebi samom.⁷ Nasuprot ovom stavu postoji mišljenje da je po osnovu stečenog sopstvenog udela društvo ne samo vlasnik tog udela nego i da je član društva, sa specifičnostima koje zakon propisuje, pre svega u pogledu mirovanja članskih prava.

Ne ulazeći ovom prilikom u složeno teorijsko pitanje mogućnosti članstva društva u sebi samom, čini se da je zakonski princip „jedan udeo jedan član“ zamišljen kao univerzalan, bez obzira ko je vlasnik udela i kakva prava po njemu može vršiti. To znači da je izgleda više u skladu sa duhom sadašnjih zakonskih normi zaključak da i društvo može imati samo jedan sopstveni udeo, odnosno kada stekne više njih, da se svi spajaju u jedan jedinstveni sopstveni udeo.

3. Sopstveni udeo i sudbina članskih prava i obaveza

Osnovno pitanje kod sopstvenog udela je pitanje šta biva sa članskim pravima i obavezama po tom udelu. Da li i društvo, kao vlasnik sopstvenog udela, može da ostvaruje članska prava iz udela, odnosno da li i ono ima članske obaveze iz udela kao i svaki drugi vlasnik udela ili ne.

⁵ „Član društva s ograničenom odgovornošću može imati jedan udeo u društvu“ (čl. 115 st. 2 ZPD).

⁶ „Ako član društva s ograničenom odgovornošću stekne jedan ili više udela, ti udeli se spajaju sa postojećim udelom i zajedno čine jedan udeo.“ (čl. 115 st. 3 ZPD).

⁷ Tako izričito: Baumbach-Hueck, op. cit., s. 147 („Die Ges kann nicht ihr eigener Gftr sein“ – društvo ne može biti svoj sopstveni član, prevod: S.Š.).

Iz činjenice da sopstveni udeo zadržava karakter udela i posle njegovog sticanja od strane društva, nikako ne treba izvući zaključak da će društvo moći da na osnovu njega ostvaruje prava koja, inače, može da ostvaruje svaki drugi vlasnik udela u društvu. Naprotiv.

Načelno, problem vršenja prava i izvršavanja obaveza po sopstvenom udelu se može razrešavati na više načina.

Jedna je mogućnost da se stane na stanovište da društvo kao vlasnik sopstvenog udela može da vrši prava i izvršava obaveze po osnovu tog udela kao i svaki drugi vlasnik udela. Takvo načelno stanovište je, međutim, već na prvi pogled praktično nesprovodljivo. Kako bi to društvo koristilo pravo glasa, čija bi to volja pri glasanju po ovom udelu bila, kome bi pripala dividenda po osnovu ovog udela itd. Zbog toga ovakva mogućnost, koja inače polazi od načelne jednakosti svih vlasnika udela, nije prihvaćena u pozitivnim pravima.

Druga, takođe ekstremna mogućnost je da se stane na stanovište da sva članska prava (i obaveze) nakon sticanja udela o strane društva prestaju da postoje.⁸ Ako bi se stalo na ovakvo stanovište, tada ne bi mogao opstati ni sam udeo koji, kao članstvo, nije ništa drugo do skup prava i obaveza njegovog vlasnika. To bi nužno značilo da bi udeo morao prestati odmah po njegovom sticanju od strane društva i da ga društvo ne bi moglo dalje prenositi. Tako dalekosežne konsekvence sticanja sopstvenog udela, međutim, ne predviđa nijedno nacionalno pravo. Takođe ni teorija konfuzije ne ide tako daleko.

Ovakvi ekstremni stavovi u vezi sa sudbinom prava i obaveza po sopstvenom udelu nisu, dakle, prihvatljivi. Umesto njih u nacionalnim pravima se uglavnom nude rešenja prema kojima sopstveni udeo je udeo koji pravno postoji, ali prava i obaveze po njemu miruju (sva ili bar neka od njih). Ipak, i pri ovakvom, umerenijem stavu, javljaju se brojna pitanja i kontroverze, kako u zakonodavstvima tako i u teoriji i sudskoj praksi.

U našem pravu postoji samo jedna norma koja govori o sudbini članskih prava i obaveza po sopstvenom udelu i ona glasi: "*društvo s ograničenom odgovornošću po osnovu sopstvenih udela nema pravo glasa niti se ti udeli računaju u quorum glasova niti daju pravo na dividendu*"⁹ ovako formulisana norma ne samo da je nepotpuna (jer određuje sudbinu samo nekih, ali ne i svih prava) već je i netačna, o čemu će pri razmatranju sudbine pojedinih prava biti više reči.

⁸ U komentaru Roth-Altmeppen se tako navodi: „Rechte und Pflichten aus dem Geschäftsanteil können-im Unterschied zum Bestand des Anteils als solchem-nicht bestehen.“ (Roth-Altmeppen, op. cit. 363). („Prava i obaveze iz udela, za razliku od postojanja samog udela, ne mogu postojati“ prevod: S. Š.). Međutim, ovaj stav se ne zastupa dosledno jer se na istom mestu govori i o „mirovanju“ udela. (ibidem).

⁹ V. čl. 121 st. 6 ZPD.

4. Sopstveni udeo i imovinska članska prava i obaveze

4.1. *Sopstveni udeo i imovinska članska prava*

Svaki udeo u društvu s ograničenom odgovornošću daje njegovom imaoocu više imovinskih članskih prava. Osnovna su pravo na učešće u podeli dobiti, pravo na alikvotni deo ostatka likvidacione mase društva i pravo na prioritetni upis novih udela pri povećanju osnovnog kapitala društva. Pored ovih, u imovinska prava spadaju i neka dodatna prava imovinskog karaktera.

Pravo na učešće u podeli dobiti je osnovno imovinsko člansko pravo, budući da je društvo s ograničenom odgovornošću privredno društvo, dakle zajednica lica u koju se ona udružuju radi obavljanja određene delatnosti, a u cilju sticanja dobiti. Da li društvo može po osnovu sopstvenog udela koristiti to pravo?

U našem pravu, kao što smo videli, postoji sasvim neadekvatna zakonska norma koja kaže da sopstveni udeli ne daju „pravo na dividendu“. Ovakva norma je višestruko pogrešna. Pre svega, „pravo na dividendu“ ne daje nijedan udeo. Umesto toga svaki udeo u sebi sadrži samo pravo na učešće u podeli dobiti društva. To pravo je člansko pravo. Pravo na dividendu je, naprotiv, obligaciono pravo, ono je utuživo potraživanje člana prema društvu, koje nastaje na osnovu odluke skupštine društva o podeli dobiti na dividende.

Navedena norma je neadekvatna i zbog toga što zbog očigledne zamene članskog prava na učešće u podeli dobiti obligacionim pravom na dividendu, zapravo ništa ne govori o sudbini tog članskog prava kod sopstvenog udela. Da li se normom koja kaže da sopstveni udeo ne daje „pravo na dividendu“ zapravo želi reći da sopstveni udeo ne sadrži pravo na učešće u podeli dobiti? Ako je to bila intencija, onda je ona pogrešna. Sopstveni udeo u sebi sadrži sva članska prava kao i svaki drugi udeo, pitanje je samo da li ta prava društvo može koristiti, ili ona miruju dok se udeo nalazi u režimu sopstvenog udela.

Sopstveni udeo, dakle, sadrži u sebi i člansko pravo na učešće u podeli dobiti. Ako to, ili bilo koje drugo člansko pravo, ne bi bilo sadržano u sopstvenom udelu, udeo se ne bi mogao ni prenositi na treća lica sa takvim nepostojećim pravom, što je apsurdno. To pravo, kao člansko pravo, postoji i dalje, ali ono miruje. Društvo ne može u slučaju podele dobiti na dividende zahtevati alikvotni deo te dobiti (pripadajuću dividendu) na osnovu sopstvenog udela. Drugim rečima rečeno, pravo postoji ali ono ne daje imovinskopравни zahtev, sve dok se udeo nalazi u zakonskom režimu sopstvenog udela.

Ipak, potrebno je u vezi učešća sopstvenog udela u podeli dobiti razlikovati dve pravne situacije. Ako je pravo na dividendu, kao obligaciono potraživanje, nastalo a nije naplaćeno pre nego što je društvo steklo sopstveni udeo, to pravo društvo stiče zajedno sa udelom.¹⁰ Međutim, pošto je u ovom slučaju društvo i poverilac i dužnik u istom obligacionom odnosu, potraživanje prestaje konfuzijom.¹¹ Pošto je potraživanje u pogledu dividende konfuzijom definitivno prestalo, ono se, za slučaj kasnijeg prenosa udela sa društva na treće lice, ne može ponovo oživeti, pa prema tome ni preneti.

Ukoliko je, međutim, skupština društva odluku o podeli dobiti na dividende donelo nakon sticanja sopstvenog udela, društvo po takvom udelu ne učestvuje u podeli dobiti (pravo na učešće u podeli dobiti je u stanju mirovanja) pa ne može ni nastati njegovo pravo (potraživanje) na dividendu. Dividenda koja bi pripala sopstvenom udelu se deli na preostale udele u društvu, srazmerno njihovoj vrednosti. U teoriji je, međutim, sporno da li se ta dividenda najpre pripisuje sopstvenom udelu, pa nakon konfuzije drugim udelima, ili drugi udeli neposredno (a ne preko sopstvenog udela) stiču pripadajući deo te dividende. Prema jednom stavu dividenda se najpre obračunava sopstvenom udelu, pa se zatim, zbog nemogućnosti isplate, pripisuje ostalim udelima.¹² U tom slučaju pravo na alikvotni deo dividende sopstvenog udela ne pripada ostalim udelima neposredno, već izvedeno, preko sopstvenog udela. Po drugom mišljenju dividenda koja bi pripala sopstvenom udelu se odmah u alikvotnim delovima pripisuje ostalim udelima neposredno.¹³ Isto tako različita mišljenja postoje i oko toga da li alikvotni deo dividende po sopstvenom udelu pripada ostalim udelima u istoj bilansnoj godini¹⁴ ili tek u sledećoj bilansnoj godini.¹⁵

Što se našeg aktuelnog prava tiče, zakonska norma po kojoj sopstveni udeli društvu „ne daju pravo na dividendu“ bi se verovatno trebala tumačiti tako da se dividenda koja bi trebalo da pripadne sopstvenom udelu odmah (a ne izvedeno) pripisuje ostalim udelim u alikvotnim delovima, srazmerno vrednosti tih udela.

Što se tiče *prava plodouživanja*, sticanjem udela od strane društva ono ne prestaje, što znači da plodouživalac ima pravo na dividendu i na-

¹⁰ Upor. Rowedder, Heinz, Gesetz betreffend Gesellschaften mit beschränkter Haftung, Kommentar, 3., neubearbeitete Auflage, München, 1997, s. 684.

¹¹ Ibidem.

¹² Tako Scholz, Kommentar zum GmbH-Gesetz, 4. Auflage, 1960. napomena br 12 uz par. 33

¹³ Sudhoff, op. cit. s. 282.

¹⁴ Tako Scholz, op. cit. nap. 12 uz par. 33.

¹⁵ Tako Hachenburg, Kommentar zum GmbH-Gesetz, 6. Auflage, 1956/59.

kon prelaska udela u režim sopstvenog udela.¹⁶ Međutim, nakon sticanja sopstvenog udela od strane društva, nova prava takvog karaktera se ne bi mogla zasnovati.

U pogledu *prava na prioritetni upis novih udela* važi pravilo da to pravo miruje sve dok je udeo u vlasništvu društva, tj. dok je u režimu sopstvenog udela.¹⁷ Pravo na prioritetni upis novih udela koje je treće lice steklo pre nego što je društvo steklo sopstveni udeo, važi i dalje.

Pravo društva na učešće u postupku povećanja osnovnog kapitala treba diferencirano posmatrati, zavisno od karaktera povećanja. Ako se radi o efektivnom povećanju (tj. povećanju unosom novih uloga) društvo nema pravo da u ovom povećanju osnovnog kapitala učestvuje, pa ni po osnovu korišćenja članskog prava na prioritetni upis udela pri povećanju osnovnog kapitala društva.¹⁸ Ako bi to bilo dopušteno, to bi bilo isto kao da je dopušteno društvu da upisuje sopstvene udele. Ukoliko se, međutim, radi o nominalnom povećanju osnovnog kapitala (povećanju iz sredstava samog društva) tada se smatra da i sopstveni udeo učestvuje u tom povećanju, tj. da se i njemu pripisuje odgovarajuća vrednost. Ovo pravilo je i izričito zakonom predviđeno u nemačkom pravu.¹⁹ Smisao ovakvog pravila je, pre svega, u tome da se održe postojeći odnosi učešća u društvu i nakon povećanja osnovnog kapitala iz sredstava društva. U protivnom bi se narušila strukturna ravnoteža učešća u društvu.²⁰

Društvo nema *pravo na povraćaj iznosa dopunske uplate* po sopstvenom udelu.²¹ Tek po njegovom prenosu na treće lice novi vlasnik će ponovo moći da koristi to pravo. Problem je, međutim, ako bi povraćaj po skupštinskoj odluci trebao da usledi za vreme dok je društvo vlasnik sopstvenog udela. U tom slučaju bi po teoriji konfuzije takvo potraživanje društva konfuzijom prestalo da postoji, pa ne bi oživelo ni nakon prenosa sopstvenog udela društva na treće lice. U teoriji je zbog toga predloženo da se iznos vraćene dopunske uplate po osnovu sopstvenog udela posebno bilansno evidentira da bi se posle prenosa sopstvenog udela na treće lice, mogao preneti na novog vlasnika udela.

¹⁶ Rowedder, op. cit. 685.

¹⁷ Sudhoff, op. cit. 282; Scholz, op. cit. nap. 17 uz par. 33.

¹⁸ Ovo je opšte mišljenje, v. napr. Rowedder, op. cit. s. 686.

¹⁹ U par. 57 I st. 1 Zakona o društvima s ograničenom odgovornošću Nemačke (Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung), koji se odnosi na povećanje osnovnog kapitala iz sredstava društva, utvrđeno je sledeće pravilo: „Eigene Geschäftsanteile nehmen an der Erhöhung des Stammkapital teil“ („sopstveni udeli učestvuju u povećanju osnovnog kapitala“ - prevod: S.Š.).

²⁰ V. Rowedder, op. cit. s. 1439.

²¹ Baumbach-Hueck, op. cit. s. 146.

Pravo na alikvotni deo ostatka likvidacione mase po logici stvari, ne može društvu stvoriti potraživanje po sopstvenom udelu.

4.2. *Sopstveni udeo i imovinske članske obaveze*

Po sopstvenom udelu društvo nema ni *obavezu dopunske uplate* ukoliko skupština društva odluku o dopunskim uplatama donese dok je taj udeo u vlasništvu društva.²² Ako je odluka doneta pre sticanja udela od strane društva, obaveza dodatne uplate ostaje obaveza prenosioca udela. Društvo ona ne tereti, kao što ne tereti ni kasnijeg sticaoca tog udela, ako ga društvo prenese na treće lice. Taj sticalac nije pravni sledbenik obaveze prvog prenosioca.²³

Društvo nema *obavezu dodatnog uloga* po sopstvenom udelu, ako skupština društva donese odluku o unošenju takvih uloga. Kako je ranije naglašeno, društvo ne može po osnovu sopstvenog udela učestvovati u efektivnom povećanju osnovnog kapitala, tj. povećanju osnovnog kapitala novim ulozima.

5. **Sopstveni udeo i upravljačka članska prava**

Pravo glasa, kao osnovno upravljačko pravo, po osnovu sopstvenog udela miruje. Ono se ne može koristiti sve dok je udeo u svojini društva. Smisao ovog pravila je u tome da se kroz sticanje sopstvenih udela ne pojačava uticaj uprave na odlučivanje u društvu, što bi bio slučaj ukoliko bi društvo moglo koristiti pravo glasa po sopstvenom udelu.²⁴ Pored toga dopuštanjem korišćenja prava glasa uprava bi se samo stimulisala na sticanje sopstvenih udela i menjanje vlasničke strukture društva.

U našem aktuelnom pravu je predviđena norma po kojoj “društvo s ograničenom odgovornošću po osnovu sopstvenih udela nema pravo glasa”.²⁵ Ovakva formulacija norme nije dobra, jer sugeriše da pravo glasa kao člansko pravo po osnovu sopstvenog udela ne postoji, što nije tačno. Kada bi to bilo tačno, tada ono ne postojalo ni za novog vlasnika posle prenosa sopstvenog udela na njega, što je apsurd, jer je članstvo u društvu uvek celovito i nedeljivo po pravima odnosno ovlašćenjima. Zbog toga smatramo da se i u našem pravu pomenuta zakonska norma mora tumačiti tako da pravo glasa i po sopstvenom udelu postoji, ali da ono miruje (društvo ga ne može koristiti) sve dok se taj udeo nalazi u režimu sopstvenog udela.

²² Roth-Altmeppen, op. cit. 363

²³ Upor. Baumbach-Hueck, op. cit. 147.

²⁴ Upor. Baumbach-Hueck, op. cit. s. 147.

²⁵ V. čl. 121 st. 6 ZPD.

Pošto pravo glasa po sopstvenom udelu miruje, logično je rešenje da se sopstveni udeo ne uzima u obzir ni pri utvrđivanju kvoruma za odlučivanje na skupštini društva.²⁶

Uz pravo glasa po sopstvenom udelu miruju načelno i *prava u funkciji ostvarivanja prava glasa*, mada to pitanje nije od nekog posebnog značaja, jer uprava društva i inače ima pravo prisustvovanja skupštini društva, pravo davanja predloga za odlučivanje na skupštini i sl.

Pravo na pobijanje odluka skupštine društva po osnovu sopstvenog udela miruje.

Isto tako po osnovu sopstvenog udela miruje i *pravo na korišćenje prava manjinskih članova* društva.

Pravo na informisanje po sopstvenom udelu takođe načelno miruje, mada ni ovo pitanje nije od praktičnog značaja jer uprava društva i inače ima uvid u sve bilanse i sve druge dokumente i akte društva.

²⁶ U čl. 121 st. 6 ZPD je tako predviđeno da „društvo s ograničenom odgovornošću po osnovu sopstvenih udela nema pravo glasa *niti se ti udeli računaju u kvorum* glasača...“ (kurziv moj-S.Š).

*Stevan Šogorov, Ph.D., Full Professor
Faculty of Law Novi Sad*

Legal Status of Own Share in Private Company

Abstract

Subject of the article is legal status of own share in general and in law of Republic of Serbia in particular. Author ascertains that own share retains all characteristics of share and than analyzes in detail rights and obligations attached thereto. Conclusion is made that these rights and obligations, as a rule, stand still, but they activate when share is transferred to third party. Analyze underlines downfalls of regulations of own share in Company Act of Republic of Serbia, as well.

Key words: private company, own share, pecuniary rights and obligations, non pecuniary rights.